

KONJEREJEC

GLASILO KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKO OBLAST

Dopise, naročila in reklamacije je pošiljati: Konjerejskemu društvu za Marib. oblast, Ivanjkovci

„Konjerejec“ izhaja 6krat letno

Člani društva sprejemajo list brezplačno. Naročnina letno 20 Din. Cenik inseratov na zahtevo

Štev. 3.

Maribor, dne 15. junija 1928.

Letnik V.

Dirkalni kasač.

Spisal Rudolf Albrecht, prevaja Veble, drž. vet.
(Nadaljevanje.)

II. d e l

Veliko bolj resna napaka, ki ji je vzrok deloma dolgočasje, deloma pa tudi seksualno draženje povzročeno po bližini kobil, je masturbacija, onanija mladih žrebcev, pri čemer zapravljajo svoje moči, in če se ta zloraba izvaja dalje časa, oslabe v hrbtenici. Dolžnost konjarja je, da strogo opazuje v tem pogledu žrebce in jim takoj, ko pokažejo žilo, natakne na njen spodnji del slonokoščeni obroček za žrebce. Če ga žrebec, kar se tudi dogaja, zdrobi, si moramo pomagati s suspensorijem. Najenostavnejša obvarujoča oblika je verižni suspensorij, s sigurnejšim odvadujočim uspehom se pa uporablja ameriškanski suspensorij v obliki lijaka in opremljen z bodicami. Sledove onaniranja najdemo lahko na sprednji strani zadnjih piščali.

Nekateri konji imajo slabo navado, ki pa ne temelji na dolgočasju, da, ko se vležejo, vpognejo noge v bicljo na znotraj in pritiskajo s podkvmi na komolce; tako nastanejo takozvani komolčni natis-ki (Stollenbeulen), ki se, če ne priskočimo takoj na pomoč, napolnijo z gnojem in jih moramo dati operirati. To razvado oviramo na ta način, da natakemo konju biceljni valjar, ki onemogoča upogčenje v biceljnem členu. Ta tvori približno 10 cm močno mehko podloženo usnjeno klobaso z zaponami, s katerimi se jo pritrdi okrog členu v bicljo.

Priljubljena zabava konj v pregradi obstoji tudi v tem, da glodajo in trgajo prikrivke. To delajo po navadi konji, ki nimajo soli za lizanje. Najenostavnejše bi seveda bilo tem konjem vzeti proč prikrivke. Vendar bi pa pri tem trpela dlaka; zato moramo uporabljati druga sredstva. Običajno je bilo do sedaj, da se je preprečilo upogibanje vratu na stran in na dol potom droga, pritrjenega med povodcem in oprsnim jermenom; nekoč sem pa doživel, da je tak konj ponoči, ko je žrl seno, zataknil prednjo nogo za drog, visel na njem do jutra in se resno poškodoval.

Radi tega sem zato, da se takim konjem nadene ameriškanski ovratnik, ki obstoji iz venca okroglih palic okrog vratu, te jim dopuščajo vse, le prikrink in bandaž ne morejo trgati. To slednjo razvado, grizenje bandaž, lahko zabranimo tudi na ta način, da bandaže pokrijemo z usnjenimi bandažnimi zaščitci, ki so opremljeni na zven z žrebli.

Najčešče si »posamezni jetniki« preganjajo čas s tem, da neprestano žro slamo, tako da se zjutraj, ko stopimo v pregrado, nahaja vsa stelja v debelem

okroglem trebuščku konja. Lahko si predstavljamo, kako neugodno upliva to polnilo želodca na trenajo. Tudi kolike lahko nastanejo na ta način. Proti tej razvadi pomaga le nagobčnik ali pa nadomestek slame z žaganjem ali oblanjem, zadnje odločno odsvetujem, ker žrejo nekateri konji tudi to, ga pa seveda ne prebavijo; posledice so težke kolike. Pa tudi pri nastiljanju z žagovino nismo na varnem, ker žrejo potem nekateri konji zelo radi lastno blato, posebno v svežem, toplem stanju. Pri takih živalicah mora pomagati specijelno preko noči razunstelje z žagovino tudi nagobčnik. Ta nagobčnik naj bo velik, komoden ter spleten iz žice. Odsvetujem pa nagobčnike iz usnja in pločevine, ker tvorijo trpinčenje živali.

Hlevna napaka, ki se pojavlja v dirkalnem hlevu razmeroma redkokrat in nastopa tudi pri konjih, ki ne trpe na dolgočasju, je hlapanje, nastavljanje in grizenje jaslí; kakor je znano nastaja ta razvada pri bolehnem želodčnem stanju, ki ga, če ga pravočasno razkrijemo, lahko ozdravimo ali zboljšamo z racijonelnim krmljenjem in zdravljenjem. Nagnenje za njo pospešujemo na ta način, da često dajamo mladim konjem v hlevu sladkorja. Zato dajajmo kot nagrado ali slaščico raje kruh ali repo.

Češče kot pritiskanje na žleb najdemo v dirkalnem hlevu hlapanje ali požiranje zraka, ki obstoja v tem, da sesa konj z jezikom zrak v želodec, kar vodi do kolik. Takim konjem moramo dati na povodcu hlapalne žvali, ki jih smemo sneti le med tem, ko žro oves. Obstoje pa iz kakor prst debele, žvalem podobne cevke, ki je opremljena na sprednji podolgasti strani z luknjicami; skozi katere vstopa vse-sani zrak; ta pa uhaža zopet na obeh odprtih koncih cevke ter ne pride tako v želodec. Pri takih konjih pa obstoja vseeno stalno opasnost kolike.

To bi bile v splošnem one hlevne napake in razvade, ki se pojavljajo najčešče. Zopet je zanesljiv konjar oni, ki jih takoj iztakne, prijavi ter vestno uporablja vsa obrambna sredstva, ki mu jih odredi trener ali živinozdravnik.

3. p o g l a v j e.

Pripravljalna zimska trenaža.

V novembru, na konec dirkalne sezone, premostimo enoletnike, ki so po večmesečni paši sveži in spočiti, v njihove ograde v dirkalnem hlevu, kjer ravnamo ž njimi kot s starimi konji na podlagi njihove dosedanje vzgoje. Dlaka, ki je zrasla v kobilarni dolga, se s prikrivko kmalu zgleda; frizuro civiliziramo ter naročimo pri kovaču zimske podkove; medtem pa omehčamo kopita z oblogami gline ali kravjeka.

Z ozirom na pričakovani led so te podkove opremljene z ozobci in oprimnico in presegajo na prstih nekoliko kopitni rob, da dobi kopito, ki je postalo v kobilarni krajše, prostora za rast.

Ravnatelj kobilarne sporoči trenerju izkušnje, ki si jih je pridobil o načinu hoje in teka pri posameznih enoletnikih in že pri prvem podkovanju se mora vzeti to v poštev. Žrebe normalnega teka dobi spredaj ca 25 dkgr., zadaj pa okrog 18–20 dkgr. težke podkove. Žrebeta z dvojno hojo ali sličnimi nepravilnostmi pri hoji dobé spredaj ca 35 dek in 18 do 20 dek zadaj, da jih navadimo takoj na boljši način hoje. Podkove vpišemo v podkovalno knjižico po datumu in teži ter jih naj obnovimo vsake štiri do pet tednov. Tudi stehitati je treba železa vedno pred podkovanjem, za kar moramo imeti v vsakem hlevu malo kuhinjsko tehtnico.

Pri vsakem podkovanju naj bo trener navzoč, da nadzira obrezovanje in eventuelno odredi korekturo kopit. Celo največjejši podkovač ni nobeden trener in le ta ve, kaj je nujno potrebno. Vsega priznanja je vredno že to, če podkovač pravilno izvrši tisto, kar trener zahteva.

Ko so žrebata podkovana, prične zimska trenaža z namenom, da pripravi mišice in organizem na pravo dirkalno trenažo. Enoletniki, ki niso cele mesece nič delali, pričnejo s počasnim tekom, dnevno preko 1500 do 2000 m, ki ga podaljšamo sukcesivno na 4000 m. Vendar pa žrebata preko zime ne smejo pozabiti na to, da so dirkači; zato dobé pri primernem stanju dirkališča ter pri dobrem vremenu tu pa tam kratek brizganec v boljšem tempu. Glavno je v tem stadiju trenaže, da se mladi konj nauči, da gre **na vsak način naprej** ter da se privadi na žvali in roko vozača; namen tega je, da zamenjamo žrebečjo hojo z energičnim tekom (kasom). Radi tega je zmotno mišljenje, da lahko opravi to zimsko delo tudi hlevno osobje in da je dovolj, če trener prične svoje delo šele spomladi. Ravno pri tem prvem dirkališkem pouku je glava, roka in izkušnja trenerja največje važnosti.

Nekaj drugega je pri starejših konjih, ki imajo prenaporno dirkalno sezijo za seboj in nujno potrebujejo absolutnega miru najmanj do februarja. Te lahko sprejema hlevno osobje dnevno po pol ure v počasnem teku izmenjuje v koraku, najbolje ne na dirkališču, da preko zime pozabijo na razburjenja, ki so jih tam doživeli.

Priporočljivo je tekom zimskega odmora vpejljati v tednu dan absolutnega miru (v nedeljo), ko konj sploh ne vpregamo.

Množino krme moramo v tem času nekoliko znižati; v brezdelju je potreba po krmi manjša in polna delovna racija bi lahko dovedla do motenj v prehrani ter do odebelenja. Namesto povprečnih 5 kil zadostujejo preko zime štirje kilogrami.

Nasproti pa moramo enoletno žrebe še naprej polno krmiti, da ne zastane v razvoju. Dvakrat tedensko, po navadi v sredo in v soboto dobe konji za reguliranje prebave opoldan in zvečer toplo hrano, kateri pridenemo namesto kuhinjske soli žlico grenke soli za pospešenje prebavljanja.

Če dobi kakšen konj dlako brez svita, trdo sluznato ali mehko blato, tako da moramo sklepati na nepravilno prebavo, ima dober učinek kako odvajalno sredstvo, purgativ ali takozvana fizika. Po starosti in kakovosti konja odredi živinozdravnik to

sredstvo, pri njegovem davanju pa mora biti želodec po možnosti prazen, radi česar obesimo konju po noči pred tem nagobčnik. Od živinozdravnika izdani dijetni predpisani pred in po fiziki morajo biti točno izvršeni, če naj ima ta pravi uspeh.

V februarju, če je vreme ugodno ter dirkališče dobro — enoletna žrebata so kakor znano postala dvoletna — se prične pri njih kakor tudi pri starejših konjih boljše delo s kratkimi ponovnimi »brizganci«, da se pljuča in muskulatura pripravi na pravo pristno delo. Pri zimskem delu je trener zbral zadosti izkušenj v pogledu hoje svojih konj tako, da je lahko naredil pravilne zaključke glede balanciranja ter dirkalnega podkovanja. Jasno sliko si je naredil pozimi tudi o načinu vprege, ki je potrebna za podpiranje balance, kakor tudi o kresalnih obvezah (boots), ki so potrebne za zaščito nog. Zato ni trenerjevo zimsko delo pri mladih konjih nikakor postranskega pomena, temveč važna priprava za nastopajočo dirkalno sezono.

Konj v hlevu.

Arabski pregovor pravi o reji konja: »Daj mu ječmena in ravnaj grdo ž njim!« Orijentalec pač ljubi vedno slikovite izraze, tako tudi v tem primeru. »Daj mu ječmena pomeni: »Redi konja dobro in razumno!« »Ravnaj ž njim grdo!« pa hoče reči: »Potem lahko od konja tudi kaj zahtevaš!« Dobra reja pa vsebuje dve glavni točki: Hlevno nego ter hrano. Mi stavimo hlevno nego na prvo mesto, ker je še važnejša kot hrana. Ljudje in konji, ki se ne udajajo le večnemu lenuharjenju, imajo svoj čas razdeljen na dva dela: Čas dela in čas odpočitka. Pravilna razdelitev usposablja konja ne le, da pokaže svoje sposobnosti in ga ohrani zdravega, temveč ga tudi pripravi do tega, da razvije svoje faktično delo do viška. Kakor uživa v polni meri odpočitek le tisti, ki more pokazati na izdaten kos izvršenega dela, ravno tako dela z veseljem in zato izdatno ter uspešno le oni, ki nastopi k delu popolnoma odpočit in katerega ohrani misel na prihajajočo razvedrilo pri dobri volji. Če srečamo ljudi, ki so pri svojem delovanju vedno čemerni in ki ne morejo priti v vedro razpoloženje niti po izvršenem dnevnem delu, četudi se jim ni pripetilo nič zlega, uganemo v večini primerov pravilno, da nimajo ti ubogi hudiči nobenega prijaznega in veselega doma, pa če bi tudi bil skromen. In to je trda usoda kogar zadene, obenem pa velika škoda za splošno produkcijo, kajti taki ljudje ne morejo nikoli razviti do vrhunca svojih sposobnosti.

Nič drugače ni pri našem nepogrešljivem sodruhu pri delu iz živalskega sveta, pri konju. Kakor se počuti delavec s cmokom in salato za večerjo pri zdravi, veseli družici ter na čistem ležišču veliko zadovoljnejšega in sposobnejšega za delo kot kateri drugi, ki požira pečeno piško v jezi nad prepirljivo ženo, slabo vzgojenimi otroci ter zanemarenim domom, ravno tako je tudi pri našem drugu, konju mnogo važnejši čist, dober hlev z razumnim, mirnim oskrbovalcem, kot pa trije litri ovsy več pri nespametni reji in negi. Največkrat ter največja poškodovanja se zgodijo našim konjem v hlevu in mnogo redkeje pri delu.

Največji zločin se vrši na naših mladih konjih pri hlevni reji. Kateri otrok bi uspeval, če bi ga držali po cele mesece v zaprtem prostoru, privezanega kot jetnika? Konj nam vrši svojo službo potom pregibanja. Kako se naj pa razvijajo normalno njegovi premikalni organi, če so ovirani pri vsakem pregibanju? In le komodnost konjerejcev je temu kriva! Če žrebe ne pride redno ven, postane divje ter uporno in potem se konjerejec boji nevarnosti. Žrebe, ki se redno zunaj zadržuje, je skoro tako mirno kot tele. In kjer so celo dobri skupni pašniki, koliko je treba konjerejcu prigovarjati, da se jih posluži!? Namesto, da bi bil vesel, da se zmanjša v hlevu pridobljeno meso in da se žrebetom pozna po resasti dlaki, da bivajo na prostem, so mnenja, da izgledajo slabše. Pri stalnem bivanju v hlevu žrebe poneumi, ker ničesar ne vidi razen štirih sten; če ga končno le spravimo ven, je plašno in če pri tem še nepravilno ž njim ravnamo, se na njem hitro pokaže pogršek v temperamentu, ki ga naredi manj vrednega. Hlevne napake in razvade so pri žrebetih na paši nepoznane.

Hlevna nega odraslih, za delo uporabljenih konj je v 95 primerih izmed 100 totalno **napačna**. Ne morem si predstavljati kazni, ki bi bila dovolj huda za tistega, ki je prvi pričel s tem, kar vidimo v tolikih krajih naše pokrajine, namreč gnojišče tik pred sprednjimi, edinimi hlevnimi vrati, k temu še po meter globoko. Ta nesmisel, katerega edini vzrok tiči zopet v komodnosti in lenobi, da bi pač ne bilo treba gnoja odvažati 30 korakov dalje, so začeli vsi točno posnemati. Lahko potujemo daleč okrog po svetu, predno kje zapazimo tak nesmisel; ko pa enkrat obstoja, je vsak »konservativen« in ne premesti svojega gnojišča. Pred hlevom se nahaja razen tega še tlakovani hodnik; žrebe, ki morebiti skoči iz hleva, si mora izbrati, da ali pade v gnojno jamo ali pa da pri naglem obratu telebne na tlak. Človek bi strmel, če bi vodili statistiko o nesrečah, povzročenih le vsled napačne zgradbe hleva. Niti pri najdražjih konjih ne misli konjerejec, ali pa le v najredkejših primerih na to, da bi hlev zboljšal. Celo tlak iz betona najdemo na konjskem stojišču, da stoji konj kolikor sploh mogoče trdo in da leži na mrzlem. Jasli za seno, ki so nad glavami konj, so strup za vsakega mladega konja, se ne dajo na noben način odpraviti; pa tudi le iz komodnosti, ker se meče seno iz podstrešja naravnost v senene jasi. Ta način jemanja hrane od zgoraj je za konja tudi povsem nenaraven; konj išče svojo hrano po tleh in ne kakor žirafa često z dreves.

Skoro nikoli ne najdemo v naših hlevih pregradnih drogov (Streichbäume) to so vmesni drogi med konji, temveč ti stoje kot krave drug poleg drugega. Konjevo orožje je noga (pri kravi pa ne!), ki je zelo nevarno; radi tega so težke rane povzročene po udarcih, na dnevnem redu. Ta način privezovanja konj, ki se nahaja le pri nas, ima pa še dvoje drugih slabih posledic. Da se pri ritanju nevarnost zmanjša, ostane večina tudi starejših konj nepodkovana (tudi po zimi). Radi tega ne pride konj pri gladkem ledu sploh na prosto. Dalje niso konji vsled tega podkovani navajeni, in kupec ima že spočetka težkoče. Druga slaba stran tega je, da konjerejec često ne naredi niti ugodnega nakupa iz strahu, da bi se ne zgodila nesreča pri ritanju tujega konja;

to se pa pri pravilno urejenem hlevu ne sme in tudi ne more pripetiti.

Poglavje zase tvori čisto napačno privezovanje konj in povrh vsega še vedno na previsokih jasliah. Konj je privezan ali predolgo, potem pride z nogo v vrv, ali pa prekratko, potem se pa ne more pri ležanju iztegniti. To je najbolj nesmiselno mučenje konja. Le, če je na vsakem priveznem jermenu (ki pa mora biti dolg) pritrjena vlekoča lesena kroglija (cena za komad 2 Din), more biti konj pravilno privezan. Vsak konj se mora v hlevu komodno vleči, kadarkoli se hoče. Zato je pa potrebno, da ima pod seboj podnevi in ponoči čisto, mehko steljo (saj ni treba, da bi bila ravno slama!), ne pa, da stoji celi dan na golih, umazanih tleh, na katera se konj ne vleže. Ležanje je pa ravno za mladega konja eden od najvažnejših poslov. Dober je tisti hlev, v katerem vidimo konje ležati tudi po dnevi.

Vsi nasveti, ki jih podajamo tukaj — ne prvič — našim konjerejcem, so taki, da njihovo izpolnjevanje ni zvezano s stroški; zahtevajo le, da se malo več pečamo s konji. Če se bo to zgodilo, se bodo zmanjšale neprestane nesreče v hlevih, ki naše konje tako razvrednočajo.

Kar se tiče krme, krmimo redno in enakomerno. Sejmo več ovsa, ne štedimo ž njim preveč in ne razsipavajmo s senom!

Rohsmanit.

Društvene in druge krajše vesti.

Konjerejsko društvo za Mariborsko oblast.

Štev. 50.

Ivanjkovci, 13. VI. 1928.

RAZGLAS.

Letošnje ogledovanje in obdarovanje plemen-skih konjev se vrši pod pogoji razglašenimi v uradnem listu štev. 69/1921. in sicer:

dne 23. VII. ob 9. uri v drevoredu v Žalcu za okraje Celje in Vransko;

dne 24. VII. ob 9. uri na sejmišču v Šmarju pri Jelšah za celi srez Šmarje pri Jelšah;

dne 25. VII. ob 9. uri v posojilničnem drevoredu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah za sodna okraja Sv. Lenart in Maribor levi breg;

dne 30. VII. ob 8. uri na sejmišču v Ptujju za sodni okraj Ptuj;

dne 31. VII. ob 8. uri na sejmišču v Ormožu za sodni okraj Ormož;

dne 13. VIII. ob 8. uri na glavnem trgu v Ljutomeru za sodni okraj Ljutomer;

dne 14. VIII. v Beltincih ob pol 9. uri pri žup-nijski cerkvi za celo Prekmurje;

dne 21. VIII. ob 8. uri v Prelogi za srez Prelog;

dne 21. VIII. ob 15. uri v Čakovcu za srez Ča-kovec;

V Ptujju so pripuščeni konji mrzlo in toplokrv-nih, v Ljutomeru le toplokrvnih, drugje pa le mrzlo-krvnih pasem.

V razdelitev pride okoli 60.000 Din državnih, okrajnih in zasebnih daril ter se podelljo vrednim konjem diplome in priznanice.

Predsednik:

Lovro Petovar.

Zapisnik

o seji Konjerejskega društva za mariborsko oblast, ki se je vršila dne 8. junija 1928 od 10. do 1. ure v hotelu pri Črnem orlu v Mariboru.

Navzoči so bili g. predsednik Lovro Petovar, g. zastopnik oblastnega odbora Zupanič, upravnik žrebčarne na Selu pri Ljubljani g. oblastni veterinarski referent Franc Černe ter gg. odborniki Bezjak, Gradt, Janžekovič, Kreuc, Pirnat, Skuhala, Slavič, Turnšek, Veble, Zemljč in Zupane.

Svojo odsotnost so upravičili mariborski oblastni veterinarski referent dr. Rajar ter oblastni kmetijski referent inž. Zidanšek. G. predsednik je otvoril sejo ob 11. pozdravil navzoče, ugotovil sklepčnost ter izrazil željo, da bi bila vsaka seja tako dobro posečena kot današnja. Posebej je pozdravil g. oblastnega odbornika Zupaniča.

K prvi točki dnevnega reda predlaga g. predsednik, da se čitanje zapisnika zadnje odborove seje opusti, ker je bil itak objavljen v »Konjerejcu«. Se sprejme.

G. predsednik poroča o došlih dopisih. Mariborski oblastni odbor je poslal za kritje potnih stroškov članom licencovalne komisije za lansko leto 1100 Din.

Drugi dopis: Posestnik Matevž Predikaka iz Gornjih Pleterjev se je obrnil na društvo s prošnjo, da bi se mu licenciral žrebec, ki je bil od licencovalne komisije zavržen. Občina Sv. Lovrenc na dr. polju podpira to prošnjo. Društveni odbor prošnjo zavrne.

Tretji dopis: Na prošnjo Konjerejskega društva, da bi podpiral nabavo žrebca za Mursko Središče, odgovarja oblastni odbor mariborske oblasti, da za nabavo žrebca nima v svojem proračunu nikakih sredstev na razpolago.

Četrti dopis: Ministrstvo poljoprivrede in voda v Beogradu zahteva potom velikega župana v Mariboru točne podatke o Konjerejskem društvu, kakor poročilo o podružnicah, številu članov, obsegu društva, bilanci in drugo. G. predsednik izjavlja, da bo na ta dopis sam poročal.

V drugi točki dnevnega reda poroča g. predsednik, da je dal mariborski oblastni odbor za letošnje premovanje 40.000 Din na razpolago. Konjerejsko društvo je tudi pisalo vsem v poštev prihajajočim korporacijam, da sporočijo višino prispevka, ki ga nameravajo dati za letošnje premovanje. Odgovoril je okrajni zastop v Ptuj, ki da na razpolago 2500 Din, mestni magistrat v Ptuj 300 Din, okrajni zastop v Celju 5000 Din, Vranksko 1000 Din, Konjerejska podružnica v Sv. Lenartu bo dobila od lokalnih faktorjev 4500 Din. Posojilnica v Ormožu bo dala 1700 Din, okrajni zastop v Ormožu 1500 Din, okrajni zastop v Šmarju pri Jelšah 1500 Din ter občina 500 Din, okrajni zastop v Ljutomeru 1500 Din ter drugi lokalni faktorji v Ljutomeru 3000 Din. V posebnih dopisih izraža okrajni zastop v Celju željo, da bi se od njega votirani znesek uporabil le za konjerejske njegovega območja. Isto željo izraža konjerejsko društvo v Sv. Lenartu. Oba sta bila obveščena, da se bo društvo na take želje oziralo.

Sklep je bil, da se priredi premovanje tudi v Gornji Radgoni. Toda tamošnji zastopnik konjerejskega društva poroča, da se bo izvršila likvidacija

društva, ker ni zanj zanimanja. Zato se to premovanje ne bo vršilo.

Konjerejska podružnica Murska Sobota poroča, da ni mogla nabrati za premovanje nikakih prispevkov in izraža željo, da bi se naj vršilo premovanje v Murski Soboti na sejmišču po žetvi. Priporinja, da reja težkih konj v tamošnjem območju nazaduje in izraža željo, da bi se vpeljal novi tip konja, ki bi lokalnim potrebam bolje odgovarjal. Drugi okrajni zastopi oziroma društva niso postavili nikakih pogojev za čas premovanja. Ni pa izgleda, da bi bilo več prispevkov, razen od lokalnih faktorjev v Medjimurju.

Kje in kedaj bi se naj premovanje vršilo? Odbor je sklenil, da se naj vrše premovanja v sledečih krajih:

V Ptuj, v Sv. Lenartu, Ormožu, Šmarju pri Jelšah, Ljutomeru, Žalcu, Beltincih, Čakovcu in Prelogu, t. j. na devetih krajih. Ker je za ta premovanja na razpolago od oblastnega odbora 40.000 Din, pride na vsak kraj približno 4000—5000 Din ter prispevki lokalnih faktorjev. G. predsednik izraža željo, da bi se naj podrobna razdelitev premij prepustila vsaki komisiji posebej. Območja, za katera se bodo vršila premovanja v posameznih krajih, se določijo sledeče:

1. V Ptuj se vrši premovanje za sodni okraj Ptuj; 2. v Žalcu za sodni okraj Celje in Vranksko; 3. v Sv. Lenartu za sodni okraj Sv. Lenart in Maribor levi breg; 4. v Ormožu za sodni okraj Ormož; 5. v Šmarju za celi politični okraj, t. j. za sodne okraje Šmarje, Kozje in Rogatec; 6. v Ljutomeru za sodni okraj Ljutomer; 7. v Beltincih za celo Prekmurje; 8. v Čakovcu za srez Čakovec in 9. v Prelogu za srez Prelog.

Glede časa se sklene, da se naj vrši premovanje v treh turnusih. Pričetek bi naj bil v mrzlokrvnih okrajih. Določijo se sledeči dnevi za premovanje: 23. julija v Žalcu, 24. julija v Šmarju, 25. julija v Sv. Lenartu, 30. julija v Ptuj, 31. julija v Ormožu, 13. avgusta v Ljutomeru, 14. avgusta v Beltincih, 21. septembra predpoldan ob 8. uri v Prelogu in isti dan ob 15. v Čakovcu. G. živinorejski referent Zupanc izraža željo, da se ta premovanja čimprej razpišejo.

V komisije se za posamezne kraje določijo sledeči delegati: Za Sv. Lenart gg. Janžekovič in Pirnat, za Ptuj gg. Turnšek in Veble, za Žalec gg. Bezjak in Gradt, za Šmarje gg. Janžekovič in Turnšek, za Ormož gg. Skuhala in Turnšek, za Beltince gg. Slavič in Zemljč, za Ljutomer gg. Kočevar, Pirnat in Veble ter za Prelog in Čakovec gg. Gradt, Janžekovič, Turnšek in Zemljč.

Pri vsakem premovanju je navzoč seveda tudi g. predsednik. Premovanja se povsod udeleži tudi en živinozdravnik in sicer lokalni, ki pa ni član ocenjevalne komisije. Ostali člani premovalne komisije so še: odposlanec oblastnega odbora ter odposlanec velikega župana.

Početkom razprave o tretji točki dnevnega reda, ki se tiče določitve stališča društva glede žrebčarne, naprosi g. predsednik g. živinorejskega referenta Zupanca, da referira o uspehih živinorejske konference v Beogradu, ki se je vršila pred par dnevi. G. Zupanc poda referat o tej konferenci, ki je imela svojevrsten namen ugotoviti vzroke propadanja živinoreje v Srbiji. Pri tem je bilo tudi iznešeno raz-

merje v živinoreji do Slovenije. Pri tem se je povdarjalo, da se morata belgijska in noriška pasma težkega konja odpraviti in favorizirati lažji tip konja, kakor je n. pr. Nonius. Vendar so pa naglašali na konferenci, da Slovenije, kar se tiče belgijske in noriške pasme ne bodo ovirali. Tudi glede ljutomerskega konja je vladalo mnenje, da je to le neke vrste športni konj. Iz poteka razprav je bilo pa povzeti, da Slovenija nima pričakovati posebne podpore svoji konjereji od centrale.

V nadaljnjem poteku razprave o tej tretji točki dnevnega reda naglašajo g. predsednik Petovar, da je današnje stanje žrebčarne nekako neurejeno. Naše društvo bo glede nadaljnjega razvoja oziroma obstanka žrebčarne mogoče vprašalo, kako se naj to stanje definitivno uredi. Zato je potrebno, da si je društvo samo na jasnem, ali smo zadovoljni s tem, da je prevzela samoupravna oblast žrebčarno v svojo upravo, ali pa, če bi mogoče ne bilo bolje, da bi tudi država podpirala s svoje strani konjerejo v Sloveniji kot v ostalem delu države.

O tem vprašanju se je razvila obširna debata, ki so se je udeležili gg. Črne, Zupanič, Pirnat, Janžekovič, Zupanc in Bezjak in v kateri sta se izkristalizirali dve mnenji. Prvič: Prevzem žrebčarne po obeh oblastnih samoupravah je zanje prevelika obremenitev, ker stane vzdrževanje žrebčarne ogromno denarja, ki ga bosta obe samoupravi le težko zmogli. Poleg tega bi bil prevzem žrebčarne po samoupravah krivica za Slovenijo, ker povsod drugod v državi vodi ta konjerejo in jo tudi podpira. Če bi pri nas vodila konjerejo le oblast, je gotovo, da je država ne bo podpirala, če bi jo pa vodila država, bo skrbela vsaj nekaj za njo, samoupravne oblasti imajo pa še vedno priliko, da s svoje strani podpirajo. Kar se tiče žrebčarne v Selu pri Ljubljani bodo v bližnji bodočnosti za njo izdatki ogromni, ker prehaja že v naslednjih petih letih 53 žrebcev v privatno last oskrbnikov, nekaj jih bo pa izpadlo tudi vsled starosti. Vse to bo treba nanovo nadomestiti. Jasno je, da tej nalogi samouprave v zadostni meri ne bodo kos. Na drugi strani je bilo zastopano mnenje, da je pričakovati, da bo konjereja v Sloveniji pod državnim vodstvom propadala. Vsled tega je dolžnost samouprav, da se zanjo brigajo. Žrebčarno v Selu pri Ljubljani bo država itak ukinila, kakor je to predvideno v proračunu. Radi tega bi bile oblasti mariborska in ljubljanska oškodovani; kajti z izkupičkom za žrebčarno, ki ga bo spravila država v žep, bi se dalo izvršiti marsikaj koristnega za konjerejo v Sloveniji. Končno je bilo sklenjeno, da bo društvo na kompetentnih mestih zastopalo sledeče tozadevno mnenje: Država naj tudi v Sloveniji kot povsod v državi vzame konjerejo v svoje roke. Zato naj prevzame žrebčarno v svojo upravo in vrši vse dolžnosti, ki ji pripadajo po zakonu, ali pa naj ustanovi za Slovenijo kobilarno. Dokler se to ne izvrši, naj oba oblastna odbora skrbita, da ne bo trpela konjereja škode.

V razpravi četrte točke dnevnega reda o upejljavi plemenskih knjig, se je povdarjala važnost selekcije, vsled česar bi morali upeljati vsaj pri nekaterih društvi rejne knjige. Pri vodstvu takih knjig so seveda gotove težkoče, v prvi vrsti je nabava tiskovin draga, zbiranje je težavno, prispevki se nereditno plačujejo in podobno. Vendar je pa to zdravo misel kljub temu vredno oživotvoriti in pričeti z

delom. Končni predlog v zadevi se formulira tako, da stopi g. predsednik v stik s podružnicami, gg. Janžekovič in Zupanc pa, da izdelata pravilnik oziroma podroben načrt o vodstvu takih knjig.

V zadnji točki dnevnega reda pri slučajnostih, se je razpravljalo o vprašanju, ali naj dobi podporo za žrebce, ki jo je dal oblastni odbor v te svrhe na razpolago, le lastnik privatnega žrebca, ali tudi oskrbnik državnega; koliko bi naj znašala ta podpora in koliko kobil je moral najmanj žrebec s tako podporo zaskočiti. Odbor je sklenil, da bi naj dobili privatniki po 500 Din, oskrbniki državnih žrebcev po 300 Din za 25 kobil, toda le taki, ki imajo žrebce v redu.

V nadaljnjem poteku razprave predlaga g. delegat Kreuc, da bi se kaj ukrenilo, da bi se čimprej otvorila avstrijska meja za izvoz konj. O tej točki se je že razpravljalo na zadnjem občnem zboru.

Ker se k slučajnostim nihče ne prijavi, zaključijo g. predsednik ob 13. sejo s pozdravom na navzoče in z željo kot v početku, da bi bile vse seje tako dobro obiskane, kot današnja.

IVANJKOVCI, dne 8. VI. 1928.

Zapisnikar:

Veble.

Predsednik:

Petovar, m. p.

Pravilnik

o napravah za zboljšanje hlevov, napravo gnojšč in gnojničnih jam.

Objavljamo »Pravilnik, po katerem oblastni odbor priznava nagrade za zboljšanje hlevov in napravo gnojšč in gnojničnih jam«. Priporočamo, da se ugodnosti, ki jih nudi ta pravilnik, zlasti konjereji v obilni meri poslužijo.

Pravilnik

po katerem se priznavajo nagrade za zboljšanje hlevov in napravo gnojšč in gnojničnih jam.

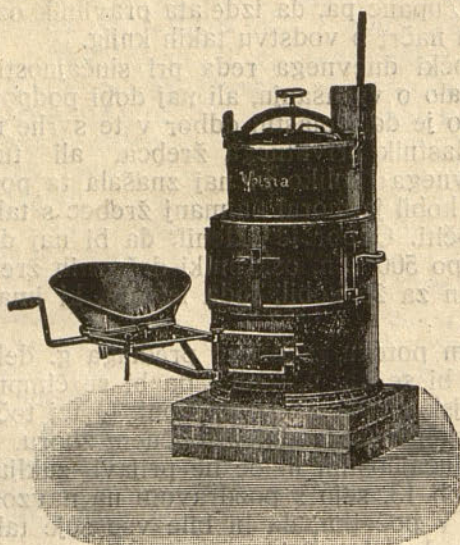
Radi razmeroma zelo malih sredstev napram velikemu številu prošnikov, je treba pri vporabi kredita izključiti vse druge investicije za nove hlevske zgradbe in vpoštevati predvsem gnojšča in gnojnične jame in zboljšanje hlevov, v kolikor je v zvezi z odtokom gnojnice. Zaradi cenejšje nabave cementa (vsaj en vagon) in znižanja nadzorovalnih stroškov, je treba vpoštevati le skupine interesentov v enem okolišu.

§ 1.

V krajih, kjer je več interesentov za napravo gnojšč in gnojničnih jam v zvezi z odtokom gnojnice, lahko zaprosijo ti-le za brezplačne načrte in prispevek v cementu. Take prošnje morajo predložiti samo korporacije (občine, zadrage, društva, kmetijske podružnice, živinorejski odseki i.t.d.).

§ 2.

V prošnji je navesti imena in točna bivališča posameznih reflektantov, z navedbo koliko komadov velike živine (konji, odrasla goveda in junčad) in male živine (teleta in svinje) imajo. Na prošnji se mora vsak posamezni reflektant podpisati z obvezo, da bo izvršil delo v določenem roku točno po na-

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO **PINTER & LENARD**

MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 32-34

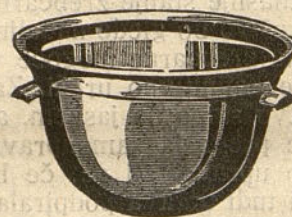
BRZOJAVI: PINCEN MARIBOR - TELEFON 282

SKLADIŠČA SE NAHAJAJO V
MLINSKI ULICI 2 IN 12-14

NA DEBELO

NA DROBNO

črtih in navodilih oblastnih strokovnjakov ter s svojim delom in denarjem kril vse ostale stroške naprave. Nadalje se vsak zaveže, da bo skrbel za izučenega zidarja, ki ima prakso v zidavi s cementom.

§ 3.

Vpoštevale se bodo le prošnje za najmanj osem reflektantov, ali pa manjše število reflektantov, ki pa imajo skupaj 40 glav velike živine.

§ 4.

Če je prošnji mogoče ustreči, odredi oblast brezplačni ogled na licu mesta po komisiji, sestoji iz živinorejskega specialista in stavbnega strokovnjaka. Korporacija skrbi, da bodo vsi reflektanti ob določenem času doma.

§ 5.

Na podlagi izida tega oglada, oblastni kmetijski urad končno veljavno prošnjo odobri ali odkloni.

Ako bo prošnji ugodeno, pride na določeni dan oblastni strokovnjak z izgotavljenimi načrti in navodili na lice mesta. Tedaj mora biti navzoč tudi zidarski mojster (zidarski mojstri), da prejmejo ustmeno vsa podrobna navodila glede izvršitve.

§ 6.

Subvencija znaša 50% kupne cene cementa in se nakaže korporaciji, ki predloži originalni račun, ki se ji po vpogledu vrne. Cement naroči korporacija v količini, ki je določena v dobljenem načrtu.

§ 7.

Vsak reflektant mora pred pričetkom zidave oskrbeti v načrtu določeno količino stavbenega materiala (kamenje, razne vrste peska in les).

§ 8.

Vsak posamezni posestnik je dolžan, da delo izvrši točno po načrtu in v določenem času.

Ako tega ne stori, mora vrniti na njega odpadajočo subvencijo za cement.

§ 9.

Zidarski mojstri, ki so po presoji oblastnega strokovnjaka brez oblastne subvencije izvršili najmanj pet dobrih gnojišč in gnojničnih jam, lahko prosijo za denarno nagrado in eventuelno častno diplomo.

§ 10.

V izredno ozira vrednih slučajih (na jako vidnih cestah itd.) se lahko izjemoma vpoštevajo tudi posamezni prošniki za napravo gnojišč in gnojničnih jam ob pogojih tega pravilnika.

V nakup ponuja gosp. Fr. K o s e r iz Juršincev triletno žrebico »Miro« rujave barve z liso, ki je 160 cm visoka ter pohaja od ameriškega dirkača »Monte Christa«; mati ji je angleška polkrvna kobilica »Muška«. Interesenti se naj obrnejo na lastnika samega.

Izdaja: Konjerejsko društvo za mariborsko oblast, Ivanjковci, predstavnik: Fran Veble, živinozdravnik. — Za uredništvo odgovoren: Stanko Detela. — Tisk Mariborske tiskarne, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj — Oba v Mariboru.